

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 966 คน จาก 56 โรงเรียน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 910 คน ตามข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2553

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 319 คน ใน 49 โรงเรียน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน และครูผู้สอน จำนวน 270 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)(บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 40) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

ตาราง 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
เล็ก	4	31	35	4	20	24
กลาง	35	517	552	30	168	198
ใหญ่	17	362	379	15	82	97
รวม	56	910	966	49	270	319

ที่มา: ฐานข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูล 10 มิถุนายน 2553 กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพิษณุโลก เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำมาประมวลสร้างเป็น แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบคือ ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้าน การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้น เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน มีความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการการนิเทศภายในโรงเรียน จากเอกสารและตำราทั้งในและต่างประเทศ

2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

3. ศึกษาเทคนิค และวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. ประมวลความรู้จากข้อ 1-3 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบคือ ตำแหน่ง และ ขนาดโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความเหมาะสมของแบบสอบถาม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้เสนอผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนและการสร้างเครื่องมือ พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษา จำนวน 5 ท่าน คือ

6.1 รศ.เกษม สหราษฎร์ทิพย์ ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

6.2 รศ.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

6.3 นายอดุลย์ เสือสรวย ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

6.4 นายอิทธิพงษ์ ตั้งสกุลเรืองไธ ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

6.5 นายกมล สุมาลา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเนินมะปราง อำเภอเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

7. รวบรวมข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์(Index of Congruence:IOC)

7.1 นำข้อคำถามและเนื้อหาจุดประสงค์ของการสร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ลงความเห็น โดยใช้เกณฑ์การคะแนน ดังนี้

+1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

-1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

7.2 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงและแก้ไข เสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง ซึ่งผลการหาดัชนีความสอดคล้อง ปรากฏว่ามีค่า 0.60 – 1.00

8. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสม ถูกต้องและสมบูรณ์ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

9. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำกลับมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)(เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2545. หน้า 196) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.935

10. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้ว มาตรวจสอบและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้ศึกษาค้นคว้านำแบบสอบถามจำนวน 319 ฉบับ แนบหนังสือ นำส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนต่างๆ โดยใส่ในตู้รับหนังสือของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วให้กลุ่มตัวอย่างส่งกลับคืนที่ตู้รับหนังสือราชการของโรงเรียนบ้านเขาดิน ได้กลับคืนมาทั้งหมด 271 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.95

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดเพิ่มเติม เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์

2. นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการศึกษาต่อไป

โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมาย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 98)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติ คือ ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentile) ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยทดสอบค่าที (t-test) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ้ (Scheffe – test)